

ردیف دوره‌ی عالی
استاد علی اکبر خان شهنازی

به همراه
پیش درآمدها و رنگها

آوانویسی تحلیلی
نبی احمدی

انتشارات سرود

ردیف دوره می عالی
استاد علی اکبر خان شهنزاری

به همراه
پیش درآمدها و رنگها

آوانویسی تحلیلی
نبی احمدی

انتشارات سرود

پیشگفتار:

استاد علی اکبر شهنازی در سال ۱۲۷۶ هجری شمسی در تهران - خیابان عین الدوله کوچه نصیر حضور در خانواده‌ای هنرمند به دنیا آمد.

پدربزرگش علی اکبر فراهانی از نوازندگان به نام تار دوران ناصری، پدرش آقا حسین قلی از استادان بزرگ تار عموی پدرش آقا غلام حسین از نوازندگان تار و استاد پدرش بود. عمویش میرزا عبدالله از استادان تار و سه تار. پسر عمویش استاد احمد عبادی نوازنده سه تار، دو برادر کوچکتر از او محمد حسن و عبدالحسین شهنازی نوازندگان تار و همسران خواهرانش باقر خان نوازنده‌ی کمانچه و رضاخان نوازنده‌ی تار بودند.

استاد شهنازی در چنین خانواده‌ای از سن ۸ سالگی زیر نظر پدرش آموزش تار را آغاز کرد و مدت ۶ سال ردیف موسیقی ایرانی را از پدرش آموخت. و با استعداد فراوان موسیقی که در این خانواده ارثی بود توانست در مدت کوتاهی به مرحله‌ی بالایی از نوازندگی برسد. به طوری که در سن ۱۴ سالگی اولین اجرایش را با آواز جناب دماوندی ضبط کرد. در سن ۱۸ سالگی پس از فوت پدر بر کرسی استادی آقا حسینقلی تکیه زد و در سال ۱۳۰۸ هجری شمسی هنرستان موسیقی شهنازی را بنا نهاد و از سال ۱۳۳۴ در کنار فعالیت هنرستان شهنازی به آموزش در هنرستان آزاد موسیقی مشغول شد. از سال ۱۳۴۵ به مدون کردن ردیف خود و مرحوم پدرش پرداخت. و از سال ۱۳۴۶ پس از ادغام هنرستان آزاد موسیقی و هنرستان موسیقی شهنازی با تعطیل کردن هنرستان خود آموزش در هنرستان موسیقی ملی را آغاز کرد. تا اواخر عمر در دوره‌ی عالی هنرستان موسیقی به تدریس و انتقال گنجینه‌ی هنری خویش اهتمام ورزید. شهنازی نوازنده‌ی توانا، خلاق و دارای تکنیک بسیار درخشان با بهره‌گیری از تمام امکانات تکنیکی ساز از قدرتی بی‌نظیر و مضرابی شفاف و سرعتی حیرت انگیز برخوردار بود. نمونه‌ی خلاقیت و تبحر استاد شهنازی که نشان دهنده‌ی عمق بینش و نگرش و دریافت هنری او از فرهنگ دیر پای موسیقی این سرزمین می‌باشد ردیفی است که بر اساس دستگاههای موسیقی ایرانی از خود به یادگار گذاشته است.

خودش چنین می‌گوید:

”خوشبختانه این توفیق را پیدا کردم که از هفت دستگاه موسیقی ایرانی پنج تا را خودم به شکلی نو بسازم. شکلی که مکمل دستگاه‌های کلاسیک قدیم است.“

از این استاد بزرگوار به غیر از صفحاتی که با مرحوم اقبال آذر و تاج اصفهانی و قمرالملوک وزیری اجرا شده یک دوره ردیف میرزااحسینقلی که در سال ۱۳۴۱ در اداره ی فرهنگ و هنر وقت ضبط شده است باقیمانده که نگارنده نیز در مجلدی جدا آن را به چاپ رسانده است و ردیف حاضر که مجموعه‌ای از گنجینه‌ی ماندگار موسیقی ایرانی با عنوان ردیف دوره‌ی عالی استاد شهنازی شامل پیش درآمدها، چهارمضراب‌ها، آوازها و رنگ‌ها ست و به شیوه‌ی نت نویسی آموزشی تحلیلی مورد بررسی قرار گرفته است. استاد شهنازی در طول دوره‌ی بیش از هفتاد سال فعالیت هنری علاوه بر آثار گرانقدر خود شاگردان بسیاری را از چند نسل تربیت کرده که اکثریت استادان امروز ما از مکتب این استاد بزرگ برخاسته‌اند. او پس از سالها خدمت خالصانه به فرهنگ و هنر این سرزمین سرانجام در ۲۸ اسفند ۱۳۶۳ ه.ش در سن ۸۷ سالگی در تهران روی در نقاب خاک کشید. کتاب حاضر از روی نوار تار استاد شهنازی با عنوان ردیف دوره‌ی عالی نت‌نویسی شده است که زحمات بازبینی نت‌ها و نت‌نگاری رایانه‌ای را دوست عزیزم نیما فریدونی متحمل شده از ایشان سپاسگزارم.

درباره‌ی این کتاب

ردیف دوره‌ی عالی - استادعلی اکبرشهنازی - برگرفته ازنبوغ و قریحه‌ی هنری و نگاه ژرف اندیش او برموسیقی گذشته‌ی ایران شکل گرفته است.

استاد شهنازی درنوآوری و خلاقیت بی نظیر بوده و بیشترساخته‌هایشان ضمن تعلیم و تدریس موسیقی به شاگردان ساخته می‌شد، اگرچه بعداً آنها را دوباره مورد تجدید نظر و بازبینی قرار می‌دادند، و همان نغمات به صورت مدون درآمده و ساختارردیف را شکل دادند.

قریحه و ذوق سرشار و آهنگسازی‌های بسیار والا که منحصر به نوازندگی استاد شهنازی است او را در زمره بزرگترین ردیف‌دان و آهنگساز و چهره‌ی ماندگار درعرصه موسیقی بدل کرده است. ایشان ضمن آموزش شاگردان مختلف که همه ازتاثیرگذارترین موسیقی‌دانان معاصر می‌باشند، ساخته‌های بسیاری دارند که تمامی آنها جزو عالی‌ترین نوع موسیقی ایرانی است. بخصوص تدوین و تنظیم ردیف دوره‌ی عالی شامل: پیش درآمدها - چهارمضراپها - رنگ‌ها - ضربی‌ای متنوع و جملات آوازی از تمام دستگاه‌ها و آوازا (به جز دستگاه نوا و راست پنجگاه) می‌باشد، که نشان دهنده‌ی شناخت عمیق این استاد بزرگ از فرهنگ غنی موسیقی این سرزمین است.

مجموعه‌ی حاضر از روی نوار تار استاد علی‌اکبر شهنازی نوشته شده است، همانگونه که درمقدمه‌ی کتاب ردیف میرزاحسینقلی یادآورشدم، شیوه‌ی نوازندگی استاد شهنازی، استفاده از تکنیک‌های پیچیده درتار و سوال و جواب‌ای مختلف درجمله سازی‌ها و وجود جملات رابط بین فیگورهای مشابه با پرش‌های متعدد از بم به زیر و بالعکس که بابه‌گیری از تمام امکانات ساز به ریزه‌کاری‌های زیبایی آراسته است، سعی شده درنگارش این مجموعه دقت بیشتری به عمل آید. خود ایشان از این رپرتوار به عنوان دوره‌ی عالی تار یاد می‌کردند و شاگردانی که مرحله آموزش ردیف میرزاحسینقلی را طی می‌نمودند به کلاس دوره‌ی عالی راه می‌یافتند.

با این توصیف ردیف دوره‌ی عالی استاد شهنازی نسبت به امکانات اجرایی ردیف‌های کلاسیک موجود (ردیف میرزاعبدالله و ردیف میرزاحسینقلی و ردیف تارنی داوود) ازآزادی بیشتری درشکل‌گیری انگاره‌ها و فیگورهای از پیش تعیین شده برخورداراست، علاوه بر پیش درآمدها و چهارمضراپها و رنگ‌های متنوع در ردیف عالی استاد شهنازی که تفاوت‌های بارزی با ردیف‌های طرح شده در این مجموعه دارد، حضور گوشه‌هایی خاص برای مایه‌گردانی از دستگاهی به دستگاه یا آوازی دیگر حالتی ویژه به این ردیف بخشید. از این روی بررسی ما برمحور تغییراتی قرار می‌گیرد که از این امکانات آزادی بیان درشکل‌گیری ردیف بهره جسته است.

در زیر مقایسه‌ای بین ردیف‌های کلاسیک موجود (ردیف‌های میرزاعبدالله، میرزاحسینقلی و ردیف تارنی داوود) با ردیف دوره‌ی عالی استاد شهنازی صورت گرفته که نمونه‌هایی از گوشه‌ها و

جملات مشترک با تفاوت های طرح شده با ذکر ویژگی های آن ها یادآور می شویم. ابتدا فهرست گوشه ها را جهت مقایسه و نحوه ی نام گذاری و سلسله مراتب شکل گیری ردیف ها مورد بررسی قرار داده و سپس به موضوعات اشاره شده می پردازیم.

دستگاه شور ردیف دوره عالی استاد شهنازی

۱- پیش درآمد شور ۲- کرشمه ۳- چهارمضراب شور ۴- درآمد اول ۵- درآمد دوم ۶- اوج، نغمه ۷- کرشمه ۸- گوشه ترک ۹- چهارمضراب ترک وفرود - حزین ۱۱- شورپایین دسته باکرشمه ۱۲- آواز ۱۳- کرشمه، فرود ۱۴- هشتری ۱۵- عزال ۱۶- دوزبری ۱۷- شهناز ۱۸- کرشمه رضوی ۱۹- قرچه ۲۰- ادامه رضوی ۲۱- چهارمضراب و فرود شهناز ۲۲- گرلی ۲۳- رنگ شور

دستگاه شور ردیف میرزا حسینقلی

۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم یا پنجه شعری ۴- کرشمه ۵- اوج ۶- نغمه اول- زیرکش سلمک اول ۸- زیرکش سلمک دوم ۹- گلریز ۱۰- نشیب و فراز ۱۱- اوج و حوضیض ۱۲- مقدمه صفا- صفا ۱۳- بزرگ ۱۴- کوچک ۱۵- دوبیتی ۱۶- قجر ۱۷- نغمه دوم ۱۸- عزال شورپایین دسته- ۱۹- چهارمضراب عزال ۲۰- دنباله عزال ۲۱- پنجه کردی یا آواز ۲۲- پنجه شعری ۲۳- کرشمه ۲۴- اوج ۲۵- چهارگوشه ۲۶- مقدمه گرلی ۲۷- نغمه پایین دسته ۲۸- رضوی ۲۹- کرشمه رضوی ۳۰- قسمت سوم رضوی ۳۱- قجر ۳۲- قرچه ۳۳- حسینی ۳۴- دنباله حسینی ۳۵- فرود ۳۶- قجر ۳۷- شهناز

دستگاه شور ردیف میرزا عبدالله

۱- درآمد ۲- پنجه شعری ۳- کرشمه ۴- رهاب ۵- اوج ۶- ملانازی ۷- نغمه اول ۸- نغمه دوم ۹- زیرکش سلمک ۱۰- سلمک ۱۱- گلریز ۱۲- مجلس افروز ۱۳- عزال ۱۴- صفا ۱۵- بزرگ ۱۶- کوچک ۱۷- دوبیتی ۱۸- خارا ۱۹- قجر ۲۰- حزین ۲۱- شورپایین دسته ، درآمد ۲۲- رهاب ۲۳- چهارگوشه ۲۴- مقدمه گرلی ۲۵- رضوی ۲۶- شهناز ۲۷- مقدمه قرچه ۲۸- قرچه ۲۹- شهنازکت یا عاشق کش ۳۰- گرلی ۳۱- گرلی شستی ۳۲- رنگ هشتری ۳۳- رنگ شهر آشوب ۳۴- رنگ ضرب اصول

دستگاه شور ردیف نی داوود

۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- کرشمه ۵- آواز شور ۶- چهارمضراب ۷- محمدصادق خانی ۸- صفا ۹- نغمه ۱۰- حزین ۱۱- ملانازی ۱۲- رضوی ۱۳- پنجه کردی ۱۴- گلریز ۱۵- زیرکش ۱۶- نشیب و فراز ۱۷- حسینی ۱۸- سلمک ۱۹- قرچه ۲۰- عزال ۲۱- چهارمضراب ۲۲- کوچک ۲۳- بزرگ ۲۴- قجر ۲۵- مجلس افروز ۲۶- شوربالا- دوبیتی ۲۷- درآمد ۲۸- کرشمه ۲۹- آواز- ۳۰- محمدصادق خانی ۳۱- صفا ۳۲- گرلی ۳۳- شهناز ۳۴- عقده گشا ۳۵- پنجه کردی

۳۶- هشتری ۳۷- فرود ۳۸- شهرآشوب

همانگونه که از مقایسه گوشه‌ها پیداست درتنظیم و شکل‌گیری ردیف عالی استاد شهنازی از همه گوشه‌های هر دستگاه استفاده نشده است و تنها مایه‌های اصلی دستگاه‌ها و آوازاها به کار رفته است.

با مشاهده‌ی کلی به عناوین گوشه‌های دستگاه شور، پیداست که محور اصلی تنظیم ردیف استادشهنازی، روی مایه‌های اصلی دستگاه شور بنا شده، اما اشاره به گوشه‌ی بیات ترک و چهارمضراب ترک از ویژگی‌های قابل ذکر این مجموعه ردیف می‌باشد.

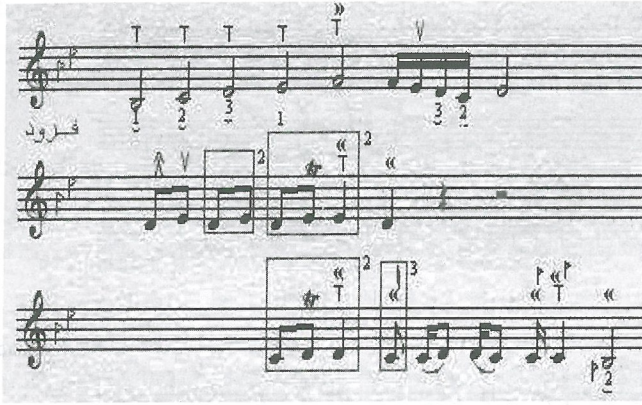
بعد از کرشمه اوج با تغییر نت سی کرن به سی بمل به صورت پایئن رونده با محوریت نت فا از درجه سوم بیات ترک، گوشه‌ی ترک و چهارمضراب ترک شکل گرفته است. این نمودار گوشه در آوازهای شور ردیف استاد شهنازی نیز به چشم می‌خورد اما در هیچ یک از دستگاهها و روایت‌های استادان گذشته دیده نمی‌شود.

نمونه زیر گوشه‌ی ترک و چهار مضراب ترک در دستگاه شور ردیف عالی استاد شهنازی گوشه ترک:

چهارمضراب ترک

آواز دشتی ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد دشتی ۲- درآمد اول ۳- چهارمضراب ۴- درآمد دوم، کرشمه ۵- آواز ۶- چهارمضراب
- ۷- آواز اوج ۸- فرود ۹- گوشه ترک، چهارمضراب ۱۰- آواز ترک ۱۱- فرود به دشتی ۱۲- مثنوی و فرود ۱۳- رنگ دشتی

آواز دشتی ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- درآمد چهارم ۵- اوج ۶- چهار مضراب اوج
- ۷- حاجیانی ۸- بیدگلی با عشاق ۹- بیدگانی

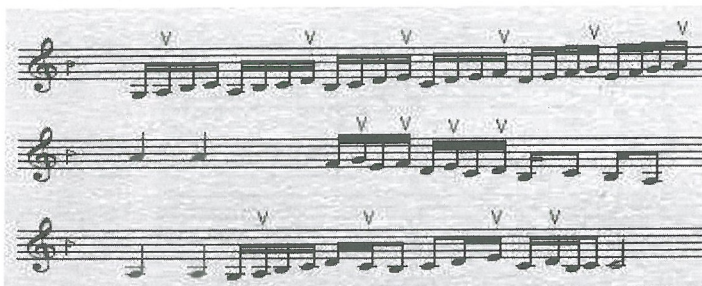
آواز دشتی ردیف میرزا عبدالله

- ۱- درآمد ۲- اوج ۳- بیدگانی ۴- حاجیانی ۵- غم انگیز ۶- گیلکی
- آواز دشتی ردیف عالی استاد شهنازی از تنوع و گستردگی بیشتری برخوردار است. حضور گوشه ترک در آواز دشتی - روی درجه سوم شور - لا - وسوم بزرگ پایین تراز شاهد دشتی - با محوریت نت - دو - نیز یکی دیگر از تفاوت‌های ردیف شهنازی و طرح مورد بررسی ما قرار دارد که در زیر به آن اشاره می‌شود.

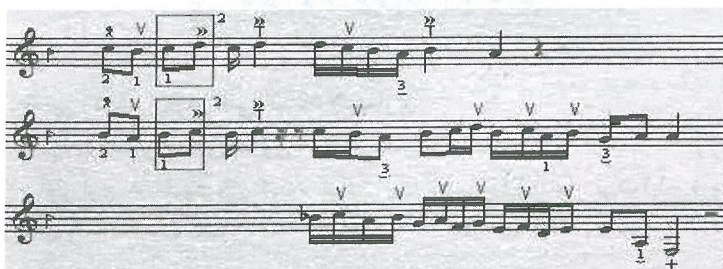
گوشه ترک با چهارمضراب

آواز ترک

فرودبه دشتی

آواز بیات ترک ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد بیات ترک ۲- چهار مضراب ۳- مقدمه بیات ترک ۴- برداشت ۵- درآمد اول ۶- درآمد دوم، کرشمه ۷- درآمد سوم ۸- درآمد چهارم ۹- درآمد پنجم ۱۰- درآمد ششم ۱۱- درآمد هفتم ۱۲- فیلی ۱۳- آذربایجانی ۱۴- دلکش ۱۵- کرشمه دلکش ۱۶- چهارمضراب دلکش ۱۷- ادامه دلکش ۱۸- چهار مضراب گوشه ابو عطا ۱۹- گوشه افشاری ۲۰- چهارمضراب گوشه افشاری ۲۱- رهاوی (رهاب) ۲۲- فرود به ترک ۲۳- مثنوی ۲۴- ضربی (فرود) ۲۵- گریلی ۲۶- فرود به دلکش ۲۷- فرود به ترک ۲۸- رنگ بیات ترک

آواز بیات ترک ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- درآمد چهارم ۵- درآمد پنجم بازنگوله ۶- چهارمضراب ۷- جامه دران ۸- نغمه ۹- مهدی ضربی ۱۰- قطار ، درآمد اول ۱۱- درآمد دوم ۱۲- درآمد سوم ۱۳- درآمد چهارم ۱۴- درآمد پنجم

آواز بیت ترک ردیف میرزا عبدالله

- ۱- درآمد اول ۲- دوگاه ۳- درآمد دوم ۴- درآمد سوم ۵- حاجی حسنی ۶- بسته نگار ۷- زنگوله ۸- خسروانی ۹- نغمه ۱۰- فیلی ۱۱- شکسته ۱۲- مهربانی ۱۳- جامه دران ۱۴- مهدی ضا.

آوازیات ترک ردیف نی داوود

۱- چهارمضراب ۲- درآمد ۳- آواز ۴- قسمت چهارم ۵- مهربانی ۶- محمصدق خانی ۷- روح الارواح ۸- دوگاه ۹- مهدی ضربایی ۱۰- مثنوی ۱۱- قطار

آواز بیات ترک ردیف عالی استاد شهنازی علاوه بر تفاوت‌های ظاهری در نام گوشه‌ها، از نظر مایه گردانی نیز باردیف‌های مورد بحث فرق‌های اساسی دارد. اسامی متعددی از گوشه‌های دستگاه ماهور، آواز ابوعطا و افشاری در آن مشاهده می‌شود. سیر حرکت گوشه‌ها بدین صورت است که، بعد از فیلی، وارد گوشه آذربایجانی شده و در ادامه با تغییر- سی کرن به سی بمل- و اضافه شدن - می کرن و لا کرن - وارد دلکش می‌شود و با ارائه‌ی فضای طولانی در دلکش و اجرای چهار مضراب، عملاً وارد - شور سل - شده و از آن‌جا چهار مضراب ابوعطا شکل می‌گیرد و سپس با ایست روی شاهد - شور سل - وارد - افشاری سل - می‌شود و در پایان از طریق رهاوی به بیات ترک فرود می‌کند.

بعد از گذشتن از مثنوی و ضربی مجدداً وارد شور شده گریلی شور را اجرا می‌کند و سپس دوباره وارد دلکش می‌شود و درخاتمه به حالت کرشمه در بیات ترک فرود می‌آید. این نحوه گردش طولانی ملودی در هیچ یک از ردیف‌های استادان گذشته وجود ندارد و همین نیز سبب زیبایی و تنوع آواز بیات ترک گشته است.

در زیر نمونه‌ها
آذربایجانی

دلکش

کرشمه دلکش

چهارمضرب دلکش

Musical score for 'Chaharmusrab-e Dalaksh' in 4/4 time, marked with a tempo of 100. The score consists of two staves. The first staff features a melodic line with eighth-note patterns and rests, with 'V' markings above it. The second staff provides a rhythmic accompaniment with eighth-note patterns and rests, also marked with 'V'.

چهارمضرب گوشه ابو عطا

Musical score for 'Chaharmusrab-e Gush-e Abou Ata' in 4/8 time, marked with a tempo of 76. The score consists of two staves. The first staff has a melodic line with eighth-note patterns and rests, with 'V' markings above it. The second staff has a rhythmic accompaniment with eighth-note patterns and rests, also marked with 'V'.

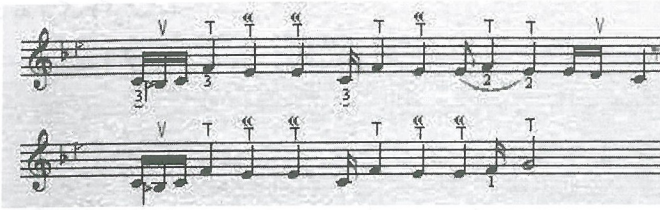
گوشه افشاری

Musical score for 'Gush-e Afshari' in 4/8 time. The score consists of four staves. The first staff has a melodic line with eighth-note patterns and rests, with 'V' markings above it. The second and third staves have rhythmic accompaniment with eighth-note patterns and rests, also marked with 'V'. The fourth staff has a melodic line with eighth-note patterns and rests, with 'V' markings above it.

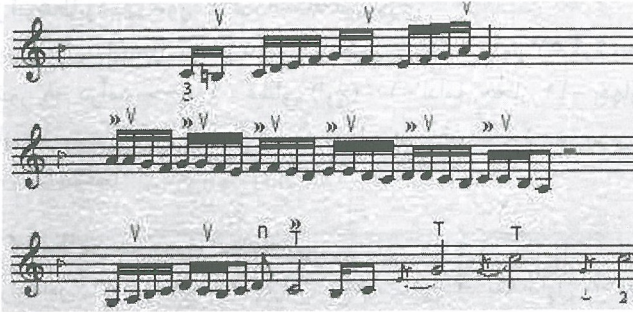
چهارمضرب گوشه افشاری

Musical score for 'Chaharmusrab-e Gush-e Afshari' in 4/8 time, marked with a tempo of 76. The score consists of two staves. The first staff has a melodic line with eighth-note patterns and rests, with 'V' markings above it. The second staff has a rhythmic accompaniment with eighth-note patterns and rests, also marked with 'V'.

رهاوی (رهاب)

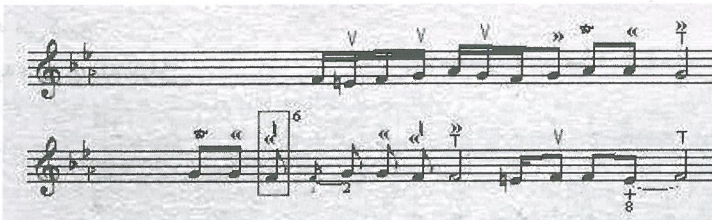
فرودبه ترک

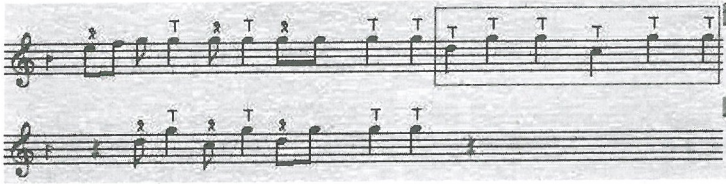
گریلی

فرود به دلکش

فرود به ترک (کرشمه)

آواز ابوعطا ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد ابوعطا ۲- درآمد اول ۳- چهارمضرب ۴- آواز ۵- کرشمه ۶- چهارمضرب ۷- فرود
- به شور ۸- درآمد حجاز ۹- عشاق (اوج) ۱۰- ادامه حجاز ۱۱- چهارمضرب حجاز ۱۲- ادامه حجاز ۱۳- عشاق، اوج ۱۴- گوشه ترک با چهار مضرب ۱۵- دوزبری ۱۶- مثنوی ۱۷- گیلکی
- ۱۸- رنگ ابوعطا

آواز ابوعطا ردیف میرزا احسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم سیخی ۴- نغمه اول ۵- نغمه دوم ۶- حجاز اول ۷- حجاز دوم ۸- بسته نگار ۹- حجاز سوم ۱۰- بزرگ ۱۱- کوچک ۱۲- حجاز چهارم ۱۳- چهار مضرب حجاز ۱۴- تحریر بغدادی ۱۵- سملی ۱۶- چهارپاره ۱۷- گبری ۱۸- شمالی ۱۹- گیلکی

آواز ابوعطا ردیف میرزا عبدالله

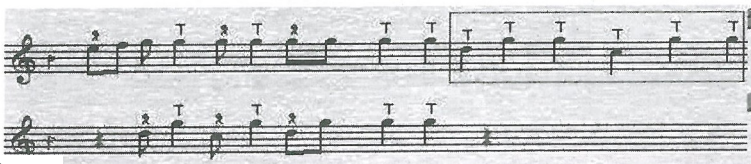
- ۱- رامکلی ۲- درآمد ۳- سیخی ۴- حجاز ۵- بسته نگار ۶- چهارپاره ۷- گبری

آواز ابوعطا ردیف نی داوود

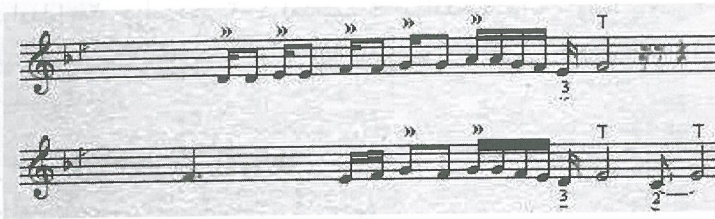
- ۱- چهارمضرب ۲- درآمد ۳- آواز ۴- سیخی ۵- قسمت پنجم ۶- دوتایکی ۷- حجاز ۸- بغدادی ۹- رامکلی ۱۰- چهارپاره (چهارباغ) ۱۱- گبری ۱۲- گبری قسمت دوم ۱۳- عشاق ۱۴- فرود
- آواز ابوعطا ردیف عالی استاد شهنازی علاوه بر مشترکاتی که بار دیف‌های موجود دارد، سه گوشه را به عنوان طرح بررسی ما از این مجموعه جدا کردیم. ابتدا گوشه‌ی - فرود به شور - که مستقلاً روی فواصل شور و با محوریت درجه دوم شور (می کرن) روی شاهد شور- ر - فرود می‌آید. و سپس گوشه ترک با چهار مضرب، روی درجه سوم شور شکل می‌گیرد که در ادامه با چهار مضرب خاتمه پیدا می‌کند.

اشاره به گوشه‌ی مثنوی در ابوعطا نیز یکی دیگر از موارد بررسی ماست که نمونه‌ای از این گوشه‌ها را ارائه می‌کنیم.

فرود به شور جمله ابتدا

فروود به شور جمله پایانی

گوشه ترک با چهارمضراب

مثنوی ابوعطا

آواز افشاری ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد افشاری
- ۲- درآمد اول
- ۳- چهارمضراب
- ۴- آواز
- ۵- کرشمه
- ۶- درآمد دوم
- ۷- مثنوی
- ۸- درآمد چهارم
- ۹- چهارمضراب
- ۱۰- درآمد پنجم، قرایی
- ۱۱- نهیب
- ۱۲- مثنوی
- ۱۳- رهاب
- ۱۴- ادامه رهاب و فروود
- ۱۵- رنگ افشاری

آواز افشاری ردیف میرزا حسینقلی

۱- درامداول ۲- درآمددوم ۳- درآمدسوم ۴- درآمدچهارم ۵- درآمد پنجم ۶- درآمد ششم ۷- درآمد هفتم بابسته نگار ۸- جامه دران ۹- قرایی ۱۰- نهیب ۱۱- بسته نگار ۱۲- نغمه ۱۳- فرود ۱۴- سوزوگداز

آواز افشاری ردیف میرزا عبدالله

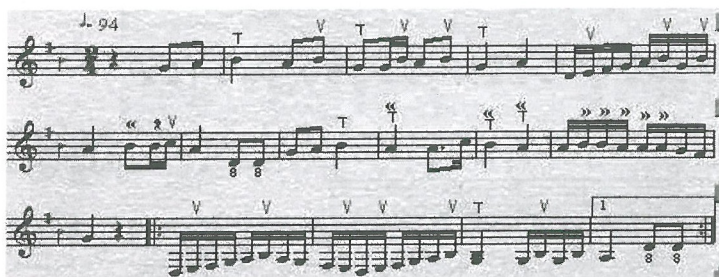
۱- درآمد-۲- بسته نگار-۳- عراق-۴- قرایی

آواز افشاری در ردیف میرزا عبدالله بسیار مختصر است. اما در ردیف آقا حسینقلی و شهنازی گستردگی بیشتری دارد، در این بخش به دو گوشه از ردیف عالی استاد شهنازی، مثنوی رهاب و گریلی اشاره می‌کنیم.

مثنوی رهاب

گریلی

* دو نمونه دیگر از گریلی در دستگاه شور و آواز بیات ترک از ردیف استاد شهنازی

گریلی در دستگاه شور

دستگاه سه گاه ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد سه گاه
- ۲- چهارمضرب ۳- درآمداول ۴- چهارمضرب ۵- ادامه درآمد اول ۶- درآمد دوم
- ۷- چهارمضرب ۸- ادامه درآمد دوم، مویه ۹- کرشمه، فرود ۱۰- چهارمضرب، فرود
- ۱۱- حصار ۱۲- مویه ۱۳- زابل با چهار مضرب ۱۴- دنباله زابل ۱۵- مخالف ۱۶- کرشمه مخالف
- ۱۷- ادامه مخالف ۱۸- چهار مضرب مخالف ۱۹- مغلوب ۲۰- ادامه مخالف ۲۱- چهار مضرب مخالف ۲۲- چهار مضرب و فرود ۲۳- مثنوی، حدی ۲۴- فرود ۲۵- رنگ سه گاه

دستگاه سه گاه ردیف میرزا احسینقلی

- ۱- درآمداول ۲- درآمدوم ۳- درآمد سوم یاد و درآمد ۴- کرشمه ۵- زابل ۶- زابل دوم بایسته
- نگار ۷- معربد ۸- پیش حصار ۹- پس حصار ۱۰- چهارمضرب حصار ۱۱- هفت حصار ۱۲- زنگوله
- ۱۳- مویه حصار ۱۴- مغلوب ۱۵- مخالف ۱۶- بسته نگار مخالف ۱۷- نغمه مخالف ۱۸- حزین
- ۱۹- مویه مخالف ۲۰- حدی ۲۱- پهلوی ۲۲- رجز ۲۳- فرود

دستگاه سه گاه ردیف میرزا عبدالله

- ۱- چهار مضرب ۲- درآمد ۳- نغمه ۴- کرشمه ۵- کرشمه با مویه ۶- زنگ شتر ۷- زابل ۸- بسته
- نگار ۹- مویه ۱۰- مخالف ۱۱- حاجی حسنی ۱۲- بسته نگار ۱۳- مغلوب ۱۴- نغمه ۱۵- حزین-
- ۱۶- مویه ۱۷- رهاب ۱۸- مسیحی ۱۹- شاه ختایی - تخت طاقدیس ۲۱- رنگ دلگش

دستگاه سه گاه ردیف نی داوود

- ۱- چهارمضرب ۲- درآمد ۳- آواز ۴- نغمه ۵- قسمت پنجم ۶- قسمت ششم ۷- زابل ۸- زابل
 - قسمت دوم ۹- حصار ۱۰- بسته نگار ۱۱- زنگوله ۱۲- نغمه ۱۳- چهارمضرب لنگ ۱۴- حصار
 - ۱۵- فرود- ۱۶- مخالف ۱۷- حزان ۱۸- مغلوب ۱۹- مویه ۲۰- پهلوی ۲۱- رجز ۲۲- فرود
- دستگاه سه گاه ردیف عالی استاد شهنازی از نظر نام گذاری گوشه‌ها با ردیف‌های موجود تفاوت چندانی ندارد، تنها عدم حضور گوشه حصار در ردیف میرزا عبدالله قابل توجه است. از آن:

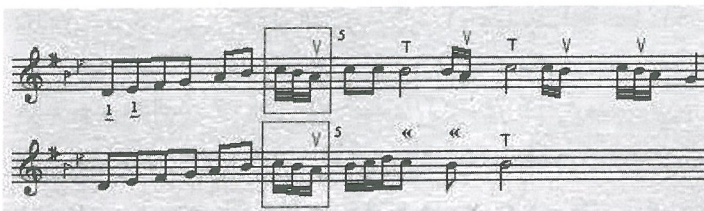
روی گوشه حصار از ردیف‌های استاد شهنازی، آقاحسینقلی و نی داوود را به عنوان مثال اشاره می‌کنیم تا با ساختار جمله‌سازی آنها بیشتر آشنا شویم.
گوشه حصار، ردیف عالی استاد شهنازی

گوشه حصار، ردیف آقاحسینقلی

گوشه حصار، ردیف نی داوود

دستگاه همایون ردیف دوره ی عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد همایون ۲- درآمد ۳- کرشمه ۴- چهار مضرب ۵- کرشمه ۶- چهارمضرب ۷-
- چکاوک ۸- ضربی چکاوک ۹- دنباله‌ی چکاوک ۱۰- بیداد ۱۱- ضربی بیداد ۱۲- دنباله‌ی بیداد
- ۱۳- چهار مضرب بیداد ۱۴- فرود ۱۵- منصوره ۱۶- ضربی منصوره ۱۷- دنباله‌ی منصوره
- ۱۸- بختیاری-۱۹ فرود ۲۰- رنگ همایون

دستگاه همایون ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- چهارمضرب ۳- زنگ شتر ۴- چکاوک ۵- گوشه چهارگاه ۶- موالیان ۷- بیداد
- ۸- نی داوود ۹- باوی با چهارمضرب ۱۰- سوزوگداز ۱۱- ابوالچپ ۱۲- راوندی ۱۳- لیلی و مجنون

ردیف استاد شه

۱۴- طرز ۱۵- نوروز عرب ۱۶- نوروز صبا ۱۷- نوروز خارا ۱۸- نفیر ۱۹- جامه دران ۲۰- مؤلف
 ۲۱- زابل ۲۲- بیات عجم ۲۳- بحر نور ۲۴- گوشه منصوری ۲۵- مبرقع ۲۶- سپهر - عزال
 ۲۸- دناسری ۲۹- زنگوله ۳۰- شوشتری گردان ۳۱- شوشتری منصوری ۳۲- بختیاری ۳۳- مویه
 بختیاری

دستگاه همایون ردیف میرزا عبدالله

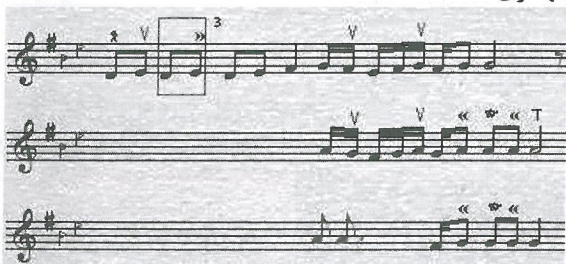
۱- چهارمضراب ۲- درآمد اول ۳- درآمد دوم ۴- موالیان ۵- چکاوک ۶- طرز ۷- بیداد ۸- بیداد
 ۹- نی داوود ۱۰- باوی با چهار مضراب ۱۱- سوز و گداز ۱۲- ابولچپ ۱۳- لیلی و مجنون
 ۱۴- راوندی ۱۵- نوروز عرب ۱۶- نوروز صبا ۱۷- نوروز خارا ۱۸- نفیر ۱۹- فرنگ با شوشتری
 ۲۰- گردان ۲۱- شوشتری ۲۲- جامه دران ۲۳- نیاز ۲۴- میگیلی ۲۵- مؤلف ۲۶- بختیاری با
 مؤلف ۲۷- عزال ۲۸- دناسری ۲۹- رنگ فرح

دستگاه همایون ردیف نی داوود

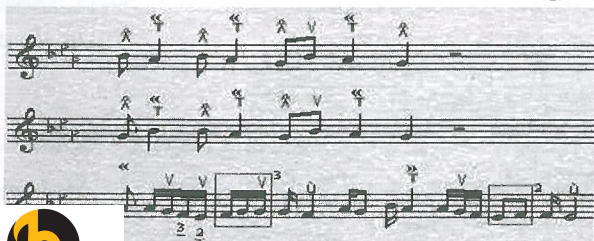
۱- درآمد ۲- آواز ۳- زنگ شتر ۴- تکه‌ای از چهارگاه ۵- موالیان ۶- چکاوک ۷- بیداد ۸- پروانه ۹-
 نی داوود ۱۰- باوی ۱۱- سوز و گداز ۱۲- جامه دران ۱۳- نوروز عرب ۱۴- نوروز صبا ۱۵- نوروز خارا
 ۱۶- نفیر ۱۷- فرهنگ ۱۸- ابوالچپ ۱۹- راوندی ۲۰- لیلی و مجنون ۲۱- طرز - شوشتری
 ۲۳- بختیاری

دستگاه همایون ردیف عالی استاد شهنازی در مایه اصلی گوشه‌های ردیف بنا شده است، تفاوت
 چندانی بین نام‌گذاری گوشه‌ها مشاهده نمی‌شود و تنها یک مورد آن هم گوشه منصوری است
 که از ردیف استاد شهنازی و آقا حسینقلی به عنوان مثال ذکر می‌کنیم. به نظرمی‌رسد این گوشه
 براساس ساختار گوشه منصوری در ردیف آقا حسینقلی شکل گرفته است.

گوشه منصوری ردیف عالی استاد شهنازی

گوشه منصوری ردیف میرزا حسینقلی

آواز بیات اصفهان ردیف دوره عالی استاد شهنازی

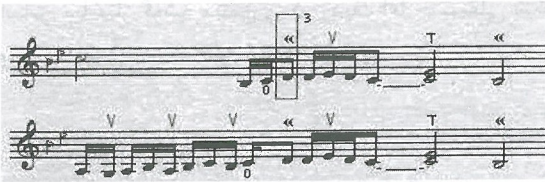
- ۱- پیش درآمد بیات اصفهان ۲- درآمد اول (کرشمه) ۳- چهار مضراب ۴- درآمد دوم ۵- بیات راجه ۶- چهار مضراب بیات راجه ۷- دنباله‌ی آواز بیات راجه ۸- اوج ۹- شاه ختایی ۱۰- رهاب ۱۱- گوشه‌ی افشاری ۱۲- چهارمضراب افشاری ۱۳- آواز افشاری ۱۴- رهاب ۱۵- فرود به اصفهان ۱۶- رنگ بیات اصفهان

آواز بیات اصفهان ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- بیات راجه ۵- حزین در بیات راجه ۶- دوتا یکی ۷- خوارزمی ۸- نغمه ۹- چهارمضراب ۱۰- سوز و گداز ۱۱- فرود ۱۲- شکسته‌ی اصفهان ۱۳- گوشه‌ی شور ۱۴- فرود ۱۵- کرشمه ۱۶- فرود ۱۷- مثنوی ۱۸- جامه‌دران

آواز بیات اصفهان ردیف میرزا عبدالله

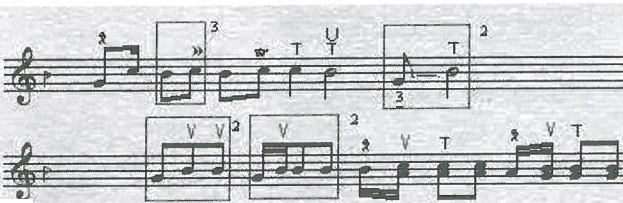
- ۱- درآمد ۲- جامه دران ۳- بیات راجه و فرود ۴- نغمه ۵- سوز و گداز
- آواز بیات اصفهان ردیف عالی استاد شهنازی، مانند ردیف آقاحسینقلی گسترده‌تر از ردیف میرزا عبدالله است، اما تغییر مایه از اصفهان به شور و افشاری، موارد قابل ذکر در ردیف استاد شهنازی است که به آن اشاره می‌کنیم. آواز بیات اصفهان از گوشه اوج مایه‌گردانی را شروع کرده و وارد دستگاه شور می‌شود و از گوشه شاه‌ختایی به شور - لا- فرود می‌کند. از گوشه رهاب وارد افشاری - ر- شده همراه با چهارمضراب و آواز افشاری فضای نسبتاً طولانی را سیر می‌کند و مجدداً با گوشه رهاب به شور- لا- فرود می‌آید و از این طریق دریچه‌ای به اصفهان می‌گشاید و فرود پایانی را به آواز بیات اصفهان خاتمه می‌دهد. در زیر به چگونگی و روند سیر این گوشه‌ها اشاره شده است.
- گوشه اوج

گوشه شاه ختایی

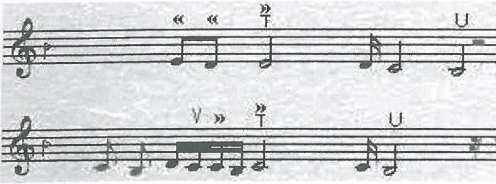

گوشه رهاب

ردیف استاد شهناز

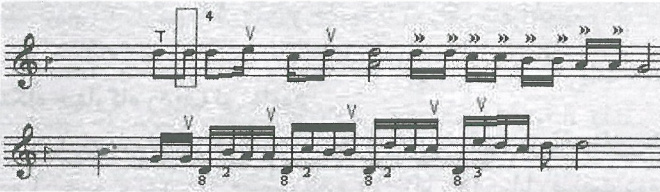
گوشه افشاری

چهارمضراب

آواز افشاری

رهاب

فرود به اصفهان

دستگاه چهارگاه ردیف دوره‌ی عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد چهارگاه ۲- چهارمضراب ۳- کرشمه ۴- درآمد ۵- چهارمضراب ۶- زابل ۷- چهارمضراب زابل ۸- کرشمه ۹- ضربی زابل ۱۰- ادامه‌ی آواز زابل ۱۱- حصار ۱۲- مخالف ۱۳- چهارمضراب مخالف ۱۴- ادامه‌ی مخالف ۱۵- مغلوب و فرود ۱۶- منصوری ۱۷- مثنوی (حدی) ۱۸- رنگ چهارگاه ۱۹- دو ضربی چهارگاه

دستگاه چهارگاه ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- درآمد چهارم زنگوله ۵- درآمد پنجم ۶- درآمد ششم بامویه ۷- کرشمه ۸- زابل قسمت اول ۹- زابل قسمت دوم، بسته نگار با مویه ۱۰- زابل قسمت سوم ۱۱- معربد ۱۲- پیش حصار ۱۳- پس حصار ۱۴- چهارمضراب حصار ۱۵

۱۶- زنگوله ۱۷- مویه حصار فرود ۱۸- مغلوب ۱۹- مخالف ۲۰- بسته نگار ۲۱- نغمه مخالف
 ۲۲- حزین ۲۳- مویه مخالف ۲۴- منصورى ۲۵- حدی ۲۶- پهلوی ۲۷- رجز ۲۸- فرود

دستگاه چهارگاه ردیف میرزا عبدالله

۱- درآمداول ۲- درآمددوم ۳- درآمدسوم، پیش زنگوله و زنگوله ۴- درآمد چهارم ۵- نغمه ۶-
 کرشمه ۷- کرشمه بامویه ۸- زنگ شتر ۹- زابل ۱۰- بسته نگار ۱۱- فرود ۱۲- حصار ۱۳- حصار
 قسمت دوم ۱۴- حصار قسمت سوم ۱۵- حصار قسمت چهارم ۱۶- چهار مضراب حصار ۱۷- پس
 حصار ۱۸- مویه ۱۹- مخالف ۲۰- حاجی حسنی ۲۱- بسته نگار ۲۲- مغلوب ۲۳- نغمه ۲۴-
 حزین ۲۵- حدی ۲۶- پهلوی ۲۷- رجز ۲۸- منصورى ۲۹- منصورى قسمت دوم ۳۰- منصورى
 قسمت سوم ۳۱- لزگی ۳۲- متن و حاشیه ۳۳- رنگ شهرآشوب

دستگاه چهارگاه ردیف نی داود

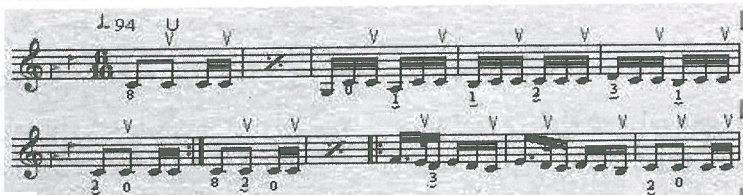
۱- درآمد ۲- چهارمضراب ۳- قسمت سوم ۴- آواز ۵- قسمت پنجم ۶- زنگوله ۷- نغمه ۸- قسمت
 هشتم ۹- قسمت نهم ۱۰- قسمت دهم ۱۱- زابل ۱۲- زابل قسمت دوم ۱۳- حصار ۱۴- بسته
 نگار ۱۵- زنگوله ۱۶- نغمه ۱۷- چهارمضراب لنگ ۱۸- پس حصار ۱۹- فرود ۲۰- مخالف ۲۱-
 حزان ۲۲- مغلوب ۲۳- مویه ۲۴- منصورى ۲۵- حدی ۲۶- پهلوی ۲۷- رجز ۲۸- فرود

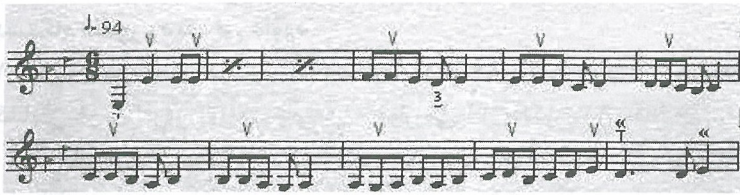
دستگاه چهارگاه ردیف عالی استاد شهنازی بطور کلی روی مایه اصلی دستگاه چهارگاه
 بناشده است، علاوه بر قطعات ضربی بسیار زیبا مانند: پیش درآمد، رنگ و دوضربی چهارگاه، از
 چهار مضراب‌های متنوعی در این مجموعه استفاده شده که به آراستگی و استحکام ردیف کمک
 قابل توجهی نموده است. از این روی در زیر به چهار نمونه از چهارمضراب‌های ردیف عالی استاد
 شهنازی اشاره می‌کنیم.

چهارمضراب (۱)

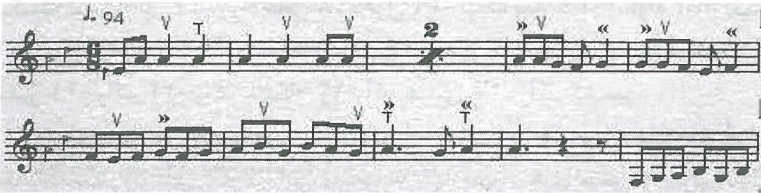

چهارمضراب (۲)

چهارمضرب زابل

چهارمضرب مخالف

دستگاه ماهور ردیف دوره عالی استاد شهنازی

- ۱- پیش درآمد ماهور ۲- مقدمه درآمد ۳- درآمد ۴- چهارمضرب ۵- کرشمه ۶- مقدمه داد
- ۷- داد ۸- چهارمضرب داد ۹- فیلی، کرشمه ۱۰- دلکش ۱۱- چهارمضرب دلکش ۱۲- فرود به ماهور ۱۳- نیریز، چهارمضرب و فرود ۱۴- شکسته ۱۵- چهارمضرب شکسته ۱۶- ادامه شکسته
- ۱۷- ضربی شکسته، اشاره به قرایی و فرود ۱۸- راک ۱۹- صفرراک ۲۰- چهارمضرب راک ۲۱- کرشمه راک ۲۲- کرشمه عراق ۲۳- فرودبه ماهور ۲۴- رنگ ماهور

دستگاه ماهور ردیف میرزا حسینقلی

- ۱- درآمد اول ۲- درآمد دوم ۳- درآمد سوم ۴- آواز قسمت اول ۵- آواز قسمت دوم ۶- آواز قسمت سوم ۷- گشایش ۸- خسروانی ۹- داد ۱۰- خوارزمی ۱۱- دلکش ۱۲- چهارمضرب
- ۱۳- قسمت دوم دلکش ۱۴- فرود ۱۵- خاوران ۱۶- طرب انگیز ۱۷- حزین ۱۸- نهیب ۱۹- سروش ۲۰- آذربایجانی ۲۱- فیلی ۲۲- ماهورصغیر ۲۳- نصیرخانی ۲۴- چهارپاره (مرادخانی)
- ۲۵- حصارماهور (ابول) ۲۶- زیرافکن ۲۷- نیریز ۲۸- شکسته ۲۹- راک ۳۰- صفرراک ۳۱- چهارمضرب راک ۳۲- نغمه راک ۳۳- راک عبدالله ۳۴- راک هندی ۳۵- عراق ۳۶- محیر ۳۷- حزین ۳۸- زنگوله ۳۹- فرود

دستگاه ماهور ردیف میرزا عبدالله

- ۱- درآمد ۲- کرشمه ۳- آواز ۴- مقدمه داد ۵- داد ۶- مجلس افروز ۷- خسروانی ۸- دلکش
- ۹- چهارمضرب و فرود ۱۰- خاوران ۱۱- طربانگیز ۱۲- نیشابورک ۱۳- نصیرخانی یا طوسی
- ۱۴- چهارپاره یا مرادخانی ۱۵- فیلی ۱۶- ماهرصغیر ۱۷- آذربایجانی ۱۸- حصارماهور یا بول
- ۱۹- زیرافکن ۲۰- نیریز ۲۱- شکسته ۲۲- عراق ۲۳- نهیب ۲۴- محیر ۲۵- آشورآوند
- ۲۶- اصفهانک ۲۷- حزین ۲۸- کرشمه ۲۹- زنگوله ۳۰- راک هندی ۳۱- راک کشمیر ۳۲- راک عبدالله ۳۳- کرشمه راک ۳۴- صفرراک ۳۵- رنگ حربی ۳۶- رنگ یکچوبه ۳۷- رنگ شلخو
- ۳۸- ساقی نامه، صوفی نامه و کشته

نشانه‌ها *

۱۶. اشاره به سومین نت دراب: $\hat{\gg}^3$
۱۷. اشاره همراه با مضراب چپ: \gg^v
۱۸. اشاره به نزدیکترین نت فاصله ی بالا و نت تعیین شده ی پایین: \hat{a}
۱۹. اشاره به یک سیم تار: \ominus
۲۰. تمام نت ها یک اکتاوم تر اجرا شوند:
۲۱. همراه با دراب دو بار تکرار شود. (عدد بالای مربع نشان دهنده ی تعداد تکرار می باشد.)
- ۲
۲۲. دراب فقط بار اول اجرا می شود. ۲
۲۳. بمُل = حدود نیم پرده صدا را بم تر می کند: b
۲۴. دیز = حدود نیم پرده صدا را زیرتر می کند: \sharp
۲۵. گُرُن = حدود ربع پرده صدا را بم تر می کند: \flat
۲۶. سُرِی = حدود ربع پرده صدا را زیرتر می کند: \sharp

۱. راست: \wedge
۲. چپ: \vee
۳. دراب: $\hat{\wedge}$
۴. ریز: τ
۵. تک ریز: $\hat{\tau}$
۶. کمان (اشاره به پایین و بالا): U
۷. کندن (اشاره به بالا و پایین): \cap
۸. شلال:
۹. اشاره به بالا: \gg
۱۰. اشاره به پایین: \ll
۱۱. کمان ریز: $\frac{U}{T}$
۱۲. کندن ریز: $\frac{\cap}{T}$
۱۳. پژواک (اشاره پی در پی به نت بعدی با یک مضراب): $\cap \cap$
۱۴. اشاره به فاصله ی سوم بالا: \gg^3
۱۵. اشاره به فاصله ی سوم پایین: \ll^3

* در گوشه‌هایی که بدون میزان‌بندی نوشته شده‌اند علائم تغییر دهنده فقط در همان خطی که نوشته شده‌اند اعتبار دارند و در خط بعدی اگر از علامت تغییر دهنده استفاده نشده به معنی عدم تغییر است.

آواز بیات ترک

۱۱۴	۱۵. کرشمه دلکش	۹۷	۱. پیش درآمد بیات ترک
۱۱۵	۱۶. چهارمضراب دلکش	۹۹	۲. مقدمه بیات ترک
۱۱۶	۱۷. ادامه دلکش	۱۰۰	۳. چهار مضراب
۱۱۷	۱۸. چهارمضراب گوشه‌ی ابوعطا	۱۰۳	۴. برداشت
۱۲۰	۱۹. گوشه‌ی افشاری	۱۰۴	۵. درآمد اول
۱۲۱	۲۰. چهار مضراب	۱۰۵	۶. درآمد دوم، کرشمه
۱۲۲	۲۱. رهاوی (رهاب)	۱۰۶	۷. درآمد سوم
۱۲۳	۲۲. فرود به ترک	۱۰۷	۸. درآمد چهارم
۱۲۴	۲۳. مثنوی	۱۰۸	۹. درآمد پنجم
۱۲۵	۲۴. ضربی (فرود)	۱۰۹	۱۰. درآمد ششم
۱۲۷	۲۵. گرلیلی	۱۱۰	۱۱. درآمد هفتم
۱۲۹	۲۶. فرود به دلکش	۱۱۱	۱۲. فیلی
۱۳۰	۲۷. فرود به بیات ترک (کرشمه)	۱۱۲	۱۳. آذربایجانی
۱۳۱	۲۸. رنگ بیات ترک	۱۱۳	۱۴. دلکش

آواز ابوعطا

۱۵۰	۱۰. ادامه‌ی حجاز	۱۳۷	۱. پیش درآمد ابوعطا
۱۵۱	۱۱. چهارمضراب حجاز	۱۳۹	۲. درآمد اول
۱۵۳	۱۲. ادامه‌ی حجاز	۱۴۰	۳. درآمد دوم
۱۵۴	۱۳. عشاق، اوج	۱۴۲	۴. کرشمه
۱۵۶	۱۴. گوشه‌ی ترک با چهارمضراب	۱۴۴	۵. سیخی
۱۵۸	۱۵. دو ضربی	۱۴۵	۶. چهار مضراب
۱۶۰	۱۶. مثنوی	۱۴۷	۷. فرود به شور
۱۶۲	۱۷. گیلکی	۱۴۸	۸. درآمد حجاز
۱۶۳	۱۸. رنگ ابوعطا	۱۴۹	۹. عشاق (اوج)

آواز افشاری

۱۷۷	چهار مضراب	۱۶۷	پیش درآمد افشاری
۱۷۸	درآمد پنجم قرایی	۱۷۰	درآمد اول
۱۷۹	نهیب	۱۷۱	چهار مضراب
۱۸۱	مثنوی رهاب	۱۷۲	آواز
۱۸۲	گرلیلی	۱۷۳	کرشمه
۱۸۳	ادامه رهاب و فرود	۱۷۴	درآمد دوم
۱۸۵	رنگ افشاری	۱۷۵	درآمد سوم
		۱۷۶	درآمد چهارم

دستگاه سه گاه

۲۰۹	دنباله‌ی زابل	۱۸۹	ضربی سه گاه (جنگ)
۲۱۰	مخالف	۱۹۱	چهار مضراب
۲۱۱	کرشمه‌ی مخالف	۱۹۴	درآمد اول
۲۱۳	ادامه‌ی مخالف	۱۹۵	چهار مضراب
۲۱۵	چهار مضراب مخالف	۱۹۶	ادامه‌ی درآمد
۲۱۶	مغلوب	۱۹۷	درآمد دوم
۲۱۷	ادامه‌ی مخالف	۱۹۸	چهار مضراب
۲۱۸	چهارمضراب مخالف	۱۹۹	ادامه‌ی درآمد، مویه
۲۲۰	چهارمضراب و فرود	۲۰۰	کرشمه، فرود
۲۲۳	مثنوی، حدی	۲۰۱	چهار مضراب و فرود
۲۲۵	فرود	۲۰۲	حصار
۲۲۶	رنگ سه گاه	۲۰۵	مویه
		۲۰۷	زابل با چهار مضراب

دستگاه همایون

۲۴۷	ضربی بیداد	۲۳۱	پیش درآمد همایون
۲۴۹	دنباله‌ی بیداد	۲۳۴	درآمد
۲۵۱	چهارمضراب بیداد	۲۳۵	کرشمه
۲۵۳	فرود	۲۳۶	چهار مضراب
۲۵۴	منصوری	۲۳۸	کرشمه
۲۵۵	ضربی منصوری	۲۴۰	چهارمضراب
۲۵۶	دنباله‌ی منصوری	۲۴۱	چکاوک
۲۵۷	بختیاری	۲۴۳	ضربی چکاوک
۲۵۸	فرود	۲۴۴	دنباله‌ی چکاوک
	رنگ همایون	۲۴۶	بیداد

آواز بیات اصفهان

۲۷۶	۹. شاه ختایی	۲۶۳	۱. پیش درآمد اصفهان
۲۷۷	۱۰. رهاب	۲۶۶	۲. درآمد اول، کرشمه
۲۷۸	۱۱. گوشه‌ی افشاری	۲۶۹	۳. چهار مضراب
۲۷۹	۱۲. چهارمضراب افشاری	۲۷۰	۴. درآمد دوم
۲۸۰	۱۳. آواز افشاری	۲۷۱	۵. بیات راجه
۲۸۱	۱۴. رهاب	۲۷۲	۶. چهار مضراب بیات راجه
۲۸۲	۱۵. فرود به اصفهان	۲۷۳	۷. دنباله‌ی آواز بیات راجه
۲۸۳	۱۶. رنگ بیات اصفهان	۲۷۵	۸. اوج

دستگاه چهارگاه

۳۰۶	۱۱. حصار	۲۸۹	۱. پیش درآمد چهارگاه
۳۰۸	۱۲. مخالف	۲۹۲	۲. چهار مضراب
۳۰۹	۱۳. چهار مضراب مخالف	۲۹۴	۳. کرشمه
۳۱۰	۱۴. ادامه‌ی مخالف	۲۹۶	۴. درآمد
۳۱۲	۱۵. مغلوب و فرود	۲۹۷	۵. چهار مضراب
۳۱۴	۱۶. منصوری	۲۹۹	۶. زابل
۳۱۸	۱۷. مثنوی (حدی)	۳۰۰	۷. چهار مضراب زابل
۳۲۰	۱۸. رنگ چهارگاه	۳۰۲	۸. کرشمه
۳۲۳	۱۹. دوضربی چهارگاه	۳۰۴	۹. ضربی زابل
		۳۰۵	۱۰. ادامه‌ی آواز زابل

دستگاه ماهور

۳۴۶	۱۴. نیریز، چهارمضراب و فرود	۳۲۷	۱. پیش درآمد ماهور
۳۴۸	۱۵. شکسته	۳۳۱	۲. مقدمه‌ی درآمد
۳۵۰	۱۶. چهارمضراب شکسته	۳۳۲	۳. درآمد
۳۵۱	۱۷. ادامه‌ی شکسته	۳۳۴	۴. چهارمضراب
۳۵۲	۱۸. ضربی شکسته، اشاره به قرایی و فرود	۳۳۶	۵. کرشمه
۳۵۴	۱۹. راک	۳۳۷	۶. مقدمه‌ی داد
۳۵۵	۲۰. صغیر راک	۳۳۸	۷. داد
۳۵۶	۲۱. چهار مضراب	۳۳۹	۸. چهار مضراب داد
۳۵۷	۲۲. کرشمه‌ی راک	۳۴۰	۹. فیلی، کرشمه
۳۵۸	۲۳. کرشمه‌ی عراق	۳۴۲	۱۱. دلکش
۳۵۹	۲۴. فرود به ماهور	۳۴۳	۱۲. چهارمضراب دلکش
۳۶۰	۲۵. رنگ ماهور	۳۴۵	۱۳. فرود به ماهور

کوک تار و سه تار:

دستگاه شور - آواز ابوعطا - آواز دشتی - آواز افشاری - دستگاه همایون

و آواز بیات اصفهان

آواز بیات ترک - دستگاه چهارگاه - دستگاه ماهور

دستگاه سه گاه

پیش درآمد شور

♩ = 80

The musical score is written on ten staves in a 2/4 time signature. It begins with a tempo marking of ♩ = 80. The notation includes various rhythmic patterns, slurs, and dynamic markings such as *V* (pizzicato), *T* (trill), and *U* (accents). There are also triplets indicated by a '3' and upward-pointing arrows. The score concludes with a first ending bracket labeled '1'.

The image displays ten staves of musical notation for a guitar piece. The notation includes various rhythmic values, slurs, and articulation marks such as accents (^) and breath marks (T). The piece is organized into several measures, with some measures containing first and second endings (1. and 2.). The notation is written in a standard staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat).

کرشمه

The musical score consists of ten staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat. The notation includes various rhythmic values and articulations. Key features include:

- Staff 1:** Starts with an accent (^) over the first note. Contains two boxed sections, each labeled 'T' with a '2' above it, indicating a double-tongued or slurred eighth-note pair.
- Staff 2:** Features eighth notes with a '3' above them, indicating a triplet. Includes a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 3:** Contains a 'V' (vibrato) marking over a series of eighth notes. Includes a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 4:** Similar to Staff 2, with eighth notes and a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 5:** Features eighth notes with a '3' above them. Includes a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 6:** Similar to Staff 5, with eighth notes and a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 7:** Contains eighth notes with a '3' above them. Includes a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 8:** Similar to Staff 7, with eighth notes and a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 9:** Similar to Staff 7, with eighth notes and a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.
- Staff 10:** Similar to Staff 2, with eighth notes and a boxed section labeled 'T' with a '2' above it.

The musical score consists of six staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 2/4. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and various articulation marks such as accents (^) and slurs. Above the first staff, five 'T' marks are placed above the notes. The second staff contains 'V' and 'T' marks above notes, with a box around the final three notes. The third staff has a box around the first note and 'T' marks above notes. The fourth staff has 'T' marks above notes. The fifth staff has 'T' marks above notes. The sixth staff has 'T' marks above notes and 'V' marks above notes. The piece concludes with a double bar line and a final chord.